GÓP Ý VỀ DỰ THẢO LUẬT HIẾN, LẤY, GHÉP MÔ, BỘ PHẬN, CƠ THỂ NGƯỜI VÀ HIẾN, LẤY XÁC SỬA ĐỔI 2026

1. Bảo vệ trẻ dưới 18 tuổi: Cấm tuyệt đối lấy mô, bộ phận cơ thể của người dưới 18 tuổi, khi còn sống, chết não hoặc chết tuần hoàn, bất kể sự đồng ý của trẻ hay người đại diện.

   Bổ sung yêu cầu không cho phép người đại diện hợp pháp thay mặt trẻ đồng ý hiến mô, tạng cho người khác. Đồng thời sửa các quy định về người đại diện tại Điều 3, không chỉ Điều 6, 12 và 20.

   Điều 3, 6, 12, 20

2. Quyền tự quyết của người hiến: Chỉ được lấy mô, tạng hoặc xác khi người hiến từ đủ 18 tuổi đã tự mình đăng ký hợp lệ; không chấp nhận thân nhân đồng ý thay khi không có đăng ký.

   Cần làm rõ rằng sự đồng ý của thân nhân không được thay thế ý chí của người hiến. Đối với người đã đăng ký hợp lệ, thân nhân chỉ có vai trò cung cấp thông tin, hỗ trợ xác minh, không tự tạo ra quyền hiến khi người đó chưa đồng ý.

   Điều 10, 12, 20, 30

3. Đăng ký, thay đổi và hủy đăng ký hiến phải được xác thực nghiêm ngặt, thực hiện trực tiếp hoặc qua VneID hoặc các trang web khác có xác thực thông qua VneiD; người hiến có thể tự kiểm tra trạng thái đăng ký của chính mình, không công khai cho bất kỳ cá nhân tổ chức khác.
   Cần bổ sung các ý:
   - Bổ sung cơ chế chống đánh cắp danh tính, nhật ký xác thực, quyền rút lại sự đồng ý bất cứ lúc nào và việc xác minh lại đăng ký cũ trước khi sử dụng.
   - Thông báo ngay cho chính chủ khi trạng thái thay đổi.
   - Không cho phép bên thứ ba tự ý đăng ký hoặc hủy.
   - Có cơ chế xác minh độc lập khi phát hiện đăng ký bất thường.
   - Kiểm tra lại tính hợp lệ của đăng ký trước khi lấy mô, tạng.

   Điều 11, 34

4. Giữ thành phần chuyên môn xác định chết não theo Luật 2006, gồm hồi sức cấp cứu, thần kinh hoặc phẫu thuật thần kinh, giám định pháp y.

   Điều 21

5. Có hội đồng thẩm định độc lập với cơ sở lấy, ghép tạng, do cơ quan nhà nước có thẩm quyền thành lập hoặc chỉ định.

   Có thể xem xét tăng tính độc lập bằng cách:

Bổ sung quy định tách biệt hội đồng xác định tử vong với ê-kíp lấy, ghép tạng; không tiến hành lấy tạng khi còn nghi vấn chuyên môn chưa được giải quyết. Không áp dụng chung nghiệm pháp tự thở cho cả hai tình trạng.

- Có ít nhất một chuyên gia ngoài cơ sở lấy, ghép.
- Cơ quan quản lý nhà nước chỉ định hoặc phê duyệt danh sách chuyên gia.
- Bắt buộc hội đồng bên ngoài trong trường hợp có tranh chấp, nghi vấn hình sự hoặc yêu cầu kiểm tra lại có căn cứ.
- Lưu trữ hồ sơ và kết quả xét nghiệm để hậu kiểm.

Điều 21

6. Bắt buộc kiểm tra tự thở và phản xạ sinh tồn trong thời gian tối thiểu qui đinh phù hợp chuyên môn y khoa trước khi xác định chết não hoặc chết tuần hoàn.

    - Yêu cầu quy trình xác định chết não, chết tuần hoàn phải có tiêu chuẩn chuyên môn chặt chẽ, thời gian quan sát tối thiểu phù hợp với từng tình trạng, kiểm tra độc lập khi cần thiết và nghiêm cấm rút ngắn quy trình vì mục đích lấy tạng.
    - Mốc thời gian được đưa ra cần yêu cầu hội đồng chuyên môn đánh giá bằng chứng y khoa trước khi đưa vào luật.

    Điều 21

7. Bổ sung trách nhiệm của người tổ chức, môi giới, làm giả hồ sơ, giả mạo đăng ký hiến, can thiệp kết luận tử vong và cơ sở y tế có liên quan, không chỉ cá nhân trực tiếp kết luận sai. Đề nghị quy định trách nhiệm hình sự đặc biệt nghiêm khắc đối với hành vi cố ý làm sai lệch kết luận chết não, chết tuần hoàn nhằm lấy mô, tạng bất hợp pháp; trường hợp gây chết người phải được xem xét theo các tội danh và khung hình phạt tương ứng của Bộ luật Hình sự.

    Điều 6, 21 và pháp luật hình sự

8. Ghép tạng liên quan đến người nước ngoài

    Đề nghị không cho phép người nước ngoài nhận ghép mô, bộ phận cơ thể từ nguồn hiến của công dân Việt Nam, ngoại trừ trường hợp người hiến và người nhận có quan hệ huyết thống trực hệ được xác minh hợp pháp.